

Medlems Udtalelser overrassede mig. Han var saa god først at sige, at jeg havde været meget uheldig i at udtrykke min Tanke, og dette er vel meget muligt, men jeg maa sige, at den ærede Taler har været ligesaa uheldig i at gjengive eller rettere i at opfatte mine Ytringer. Jeg troer ikke at have sagt — det har i alt Fald aldrig været min Mening — at det ikke nu var Tiden at gjøre en Forandring ved Seminarierne med Hensyn til Examen, fordi man havde gjort noget Modsat med Hensyn til Examen artium. Hvad jeg pointerede og fremdeles vil pointere, er, at naar det er til Gavn for een Underviisningsanstalt, at der er Frihed i Underviisningsmetoden, maa det ogsaa være det for en anden; dette maa ligesaa fuldt finde Anvendelse paa Seminarierne som paa de lærde Skoler, men det var ikke det Betynderlige i nu at træffe Forholdsregler ved Seminarierne, som man senere maatte komme til at ubvide til de lærde Skoler, jeg pointerede. Den ærede Taler ytrede nogen Tvivl om, hvorvidt det var en hensigtsmæssig Foranstaltning, der blev tagen, da Afgangsexamen fra de lærde Skoler blev henlagt til Skolerne, istedetfor at Examen artium tidligere toges ved Universitetet; men jeg troer, at denne Foranstaltning endnu kan karakteriseres som ny, at det er en Bestemmelse, om hvis Hensigtsmæssighed eller U hensigtsmæssighed der endnu ikke har dannet sig nogen fast Mening. Det ærede Medlem paåberaakte sig en Resolution af November 1864, hvorved det er paalagt Cultusministeriet ikke at tage Bestemmelse om, men at foranstalte sat under Overveielse og gjort til Gjenstand for Indhentning af Betænkninger fra Skolerne og Universitetet, om det ikke vilde være rigtigt at forandre den nye Ordning og at føre Alt tilbage til det Gamle, saaledes at altsaa Afgangsexamen for Fremtiden igjen toges ved Universitetet. Jeg vil tillade mig at supplere hans Meddelelse derhen, at Sagen har været gjort til Gjenstand for Correspondance; at der er blevet indhentet Betænkninger fra alle Rectorer og Forstandere for større private Instituter, som dimittere til Universitetet, og at Sagen endelig har været gjort til Gjenstand for en meget nøie Overveielse og Drøftelse ved selve Universitetet; men jeg vilde

ønske, at den ærede Forsamling kunde see den Forskjellighed af Meninger, som ere udtalte, de overordentlig gode Grunde, som ere fremførte for begge Retninger, og, mærkbærdigt nok, har man Udtalelser fra Rectorer ved de lærde Skoler om, at det vilde være heldigt at komme tilbage til Examen artium, medens paa den anden Side en Forstander for en af de bedste lærde Skoler gaar i modsat Retning og stærkt hævder, at man fremfor Alt maa holde paa, at Underviisningsanstalterne maae beholde Frihed i Underviisningsmetoden. Ved Universitetet er der ligesaa lidt Enighed om denne Sag; jeg huffer ikke ret Stemmesforholdet, men hvis jeg ikke feiler, var der kun een Stemmes Overvægt til den ene Side; og den ærede Taler vil heraf kunne see, at jeg med Grund kan sige, at dette er et Spørgsmaal, hvorom der endnu ikke har dannet sig nogen bestemt Mening. Jeg troer derfor ikke, at Tidspunktet til atter at forandre, hvad der dog kun har bestaaet en forholdsvis kort Tid, endnu er kommet. Et Moment, som ved Afgjørelsen af denne Sag vistnok maa have stor Betydning, og som jeg hævder og fremdeles vil hævde, er, at det er et Gode for Underviisningsanstalterne, at de have en større Frihed i Underviisningsmetoden, og dette vil fremdeles for mig være en væsentlig Hindring for at kunne gaar ind paa Lovforslaget. Naar der saa er Tale om at træffe en Bestemmelse, som ganske vist væsentlig vilde gjøre Indgreb i Statsseminarierne, forekommer det mig, at man først maa spørge sig selv, hvorvidt en saadan Foranstaltning vil staae eller gavne de Anstalter, som — det gjentager jeg idag, og det staaer endnu uimodsagt — hidtil have arbeidet heldigt og godt. Spørgsmaalet om, hvorvidt en saadan Foranstaltning kan staae Statsseminarierne, er i det Mindste for mig mere overveieende end Tilveiebringelsen af fuldstændig Rigthed for dem, der blive examinerede, og det saa meget mere, som det staaer mig fuldstændig klart, at de Forestillinger, man gjør sig om Ulligheden, ere meget overdrevne. Hertil kommer endnu, at jeg troer, at de væsentligste af de Mangler, der bleve fremhævede af de to ærede sidste Talere, vilde kunne afhjælpes, at det Meste af det Ubillige — ja, der er endog ogsaa blevet sagt det Uretfærdige —, som er